

UURIB TAEVAST

Tõrva astronoomiaklubi eestvedaja Taavi Niitsee leiab, et ebausule pole mõtet vastu vaielda, vaid edastada vastukaaluks teaduslikku infot. **LK 2**

KARM KATSUMUS

Setomaal töötaval Ulvi Tammel diagnoositi koroonateisel katsel. Haigusest toibumine on kestnud juba peaaegu kaks kuud. **LK 5**

- AKNAPESU
- MURUNIITMINE
- REMONDITÖÖD
- KORRASTUSTÖÖD

suvekoduhooldus.ee • tel 554 9195

suvekoduhooldus@gmail.com

f suvekoduhooldus

VÕTA MEIEGA ÜHENDUST JA KÜSI KONKREETSET PAKKUMIST!

LAPSED EESTKOSTEL. Inge Ojala-Pihlaja ja Timo Pihlaja kodus sirgub kuus tüdrukut.

SÜDAMES SÜNDINUD LASTE EMA

MAARIUS SUVISTE

maarius.suviste@lounapostimees.ee

Väike Jasmin istus emale sülele, kallistas teda nii kõvasti, et süda tavis välja tulla, ja küsis siis nagu muuseas: «Emme, kas ma kasvatsin sinu kõhus?».

Hetkeke vaikust.

«Ei. Aga sa kasvad minu südames,» meenutab Inge Ojala-Pihlaja sõnu, mida ta mõni aeg tagasi pere pesamunale ütles, kui laps oli hakanud huvi tundma. «Rohkem ei ole tal praegu sel teemal küsimusi olnud.»

Suvel viieseks saaval Jasminil on kodus viis vanemat õde. Nemat teavad, kust nad pärit on, kus varem olid ning kuidas jõudsid sinna, kus praegu on.

Inge Ojala-Pihlaja, eestkostepere ema

«Alguses oli küll raske aeg. Neli last, kes kõik vajasid iga päev hoold ja õpetamist, kõik oli ju neile uus. Nad olid varem täiesti teises keskkonnas.»

«Olen neile rääkinud ka seda, kuidas ja kus esimest korda kohtusime. Ja ma ei ole mitte kordagi halvustanud nende bioloogilist ema – seda ei tohigi teha,» ütleb pereema. «Laps peab teadma oma päritolu, ja oleme selgitanud nii, nagu asjad on.»

Põlvamaal Kanepi vallas Krootusel elavad Inge Ojala-Pihlaja ja Timo Pihlaja on ema ja isa kuuele lapsele. Peale Jasmini sirguvad peres Grete-Liis (9), Laura (11), Sofia (12) ning kaksikud Viktoria ja Margariita (15).

Lapsed on eestkostel. See tähendab, et kohus on tüdru-

kute bioloogilistelt vanematelt vanemlikud õigused ära võtnud. Samuti kohtu otsusega on lapsed täiskasvanuks saamiseni Inge ja Timo kasvatada.

Neli õde korraga

Nelja vanima lapsega on vanemad koos olnud 11 aastat.

«Elasime toona Tallinnas ja töötasime Päästearmees, kus aitasime eluraskustes täiskasvanuid. Arvasime, et ainult endale elada on väga tühi. Käid kinos, teatris, reisil, aga mingil hetkel hakkad mõtlema: mis elu mõte on? Ja mõtlesimegi,» ütleb meditsiinilise ja teoloogilise haridusega pereema. Ta on terve elu tegelema lastega, aidanud riskilapsi ja Tallinnas Peeteli kiriku juures tänavalapsi. Nii ei olnud teistpidi mõtlemistki.

«Tahtsime aidata mõnd last, kel ei ole kodu, peret ega vanemaid. Kes on hooleta ja armastuseta. Meil ei olnud algul mõttes kuut last kasvatada. Arvasime, et aitam ühte. Isegi ei julgenud kahe peale mõelda. Kuna aga kõige vanemad lapsed on bioloogilised õed, siis loomulikult ei hakka ju neid lahutama,» räägib Inge.

«Mõtlesin. Küsisin Timo käest, et mida teeme. Timo tükk aega mõtles, ta on põhjaliku ja aeglase mõtteviisiga. Siis ütles: jah, kõik neli.»

EDASI LOE LK 4.

Seitse liitrit suppi korraga

Kui kaheksaliikmelise pere ema Inge Ojala-Pihlaja süüa valmistab, siis näiteks suppi teeb ta ühe korraga kuus-seitse liitrit. Kui menüüs kartul on, kulub seda korraga 2,5–3 kilogrammi.

«Kogused on päris suured,» töödeb ta. Eriti suur vaaritamine käib praegu, kui viis koolikäivat last on kodus distantsõppel.

Toidupoes käivad nad nii harva kui võimalik. Korraga ostetakse palju ja ikka nii, et tullakse koju mitme-setme kotiga. «Toidule kuuluvast rahast ärme parem räägigi,» ütleb ema.

Peres on sõiduauto ning üheksa istekohaga väike buss.

Põlvamaale Krootusele kodu rajanud Inge Ojala-Pihlaja sõnul on ainult endale elada väga tühi. «Tahtsime aidata last, kel ei ole kodu, peret ega vanemaid,» ütleb ta. Nüüd sirgub peres kuus last.

ARVO MEEKS, SHUTTERSTOCK

LAPSED EESTKOSTEL. Inge Ojala-Pihlaja ja Timo Pihlaja kodus sirgub kuus tüdrukut.

Suure pere ema: ainult endale elada on väga tühi

Elutoas tehtud perefoto ehk ema ja isa ning nende kuus last. Ema Inge süles istuv pesamuna Jasmin oli see, kes suures majas kogu pere kokku kutsus: «Tulge nüüd kõik pildile!».

Üheksa raamatut kogemustest

Inge Ojala-Pihlaja on kirjutanud üheksa raamatukest juhtumitest, mida elu on temale ette toonud.

Näiteks «Andesta, ma kasvasin tänaval» kõneleb ajast, kui ta tegeles pealinnas tänavalastega. «Hullud päevad» kõneleb elust ja olust hooldekodus, kus ta ka töötanud on.

«Minu abi enda jaoks on see, et kirjutan mõttet endast välja. Kirjutan oma kogemustest, üllelami- test. Ja need, kes on lugenud, on ka sellest abi saanud,» lausub Inge Ojala-Pihlaja.

Ta on Võru ja Valga kasuperede, eestkosteperede mentor ja kogemusnõustaja. Tegelikult küsitakse temalt nõu ja abi üle Eesti.

Mis eestkostepere emale muret teeb? «Raskeid hetki tuleb ette kõigil. Me saame hakkama. Ja rõõmu on kokkuvõttes rohkem. Aga on väga palju peresid, kus nii palju muresid ja suured probleemid. Ja kui keegi ei küsi ega tunne huvi, kuidas tegelikult läheb, siis on väga kurb,» üt- leb ta. «Me aitame üksteist sellega, et räägime omava- hel palju. Meil on hommiku- kohvi- ja teeõhtujutud. Timo räägib väga vähe, aga ta kuulab. Ta on hea kuulaja. Saan endast kõik välja rääkida.»

MAARIUS SUVISTE
maarius.suviste@lounapostimees.ee

ALGUS LK 1.

Seda öelnud, vaat- tab naine mehele otsa. Silmadest paistab rõõmu ja sära, rahulolu.

Nii jõud- sid nende perre esmalt üheksa- kuune, kaheaasta- ne ning nelja- aas- tased kaksikud. Neli esimest piigat on Ida-Virumaa juurtega.

Teeb seda, mis on südames

«Alguses oli küll raske aeg. Neli last, kes kõik vajasisid iga päev hoolt ja õpetamist, kõik oli ju neile uus. Nad olid varem täiesti teises keskkonnas... Vene rahvus on üldse temperamentne, aga kuna nad olid ka püsima- tud, hüperaktiivsed, palju togi- sid üksteist ja kisasid, siis oli niimoodi, et käisime Timoga vaheldumisi üksi end õues ven- tileerimas,» muigab ema.

Seda tuleb ette ka nüüd, sest ei ole lihtne kuue tüd- rukuga ühes majas. Kui vaja pead tuulutada, minnakse õue. Läheb isa üksinda või lapsed ühes. Siis on ema kord:

Nii jõudsid nende perre esmalt üheksakuune, kaheaastane ning nelja-aastased kaksikud.

jalutab või toimetab aias, kus ruumi ja nokitsemist nii palju, et alati leiab midagi, mida teha.

Inge Ojala-Pihlaja tunnis- tab, et kõige raskem periood lastega oli tüteag. Eriti siis, kui pidi samal ajal ka tööd tegema. Nad on kõigi oma väikestega tööl käinud, neid kaasa võt- nud. Alguses Tallinnas, nüüd Päästearmee Võru korpuses, kus suvel saab neil mõlemal kümme aastat täis.

«Oligi nii, et beebi oli tur- vahälliga kaasas, toidud ühes. Vahepeal kussutasime. Siis aitasime abivajajaid, tegelesime nendega. Siis jälle kussutasime. Saime hakkama,» ütleb ta. Pere noorimad lapsed jõudsid nende perre, kui Inge ja Timo olid tulnud pealinnast Võrru.

«Me aitame neid, kes vaja- vad abi,» selgitab ta, mis tööd teeb. «See on koht, kus ini-

On, mida meenutada: eelmisel aastal käis perel külas presi- dent Kersti Kaljulaid. Kohtumine on jäädvusta- tud hulga pil- tidega.

2 X ARVO MEEKS, SHUTTERSTOCK

Pereema: enda süüdistamine ei vii kuhugi

Inge Ojala-Pihlaja räägib, et kui ta tunneb, et miski asi hakkab rappa minema, siis ta analüüsib, miks see nii on. Selleks võtab endale omaette olemise aja.

Ta on õppinud, et enda süüdistamine ei vii mitte kuhugi. «Vahel on nii, et taha- me ennast süüdistada asja- de eest, milles me tegelikult süüdi ei ole,» ütleb ta. Ja meenutab seika, mis leidis aset palju aastaid tagasi, kui ta töötas tänavalastega.

«Osa tänavalapsi läks tä-

navale tagasi. Tundsin end sel hetkel väga halvasti ja arvasin, et olen süüdi. Et ei suutnud neile pakkuda seda, mida nad vajasisid.

Siis kohtusin ühe Eesti naisega, kes tegi Roomas tänavatööd. Tema ütles nii: ära kunagi süüdistada ennast, sest teed parimat, mida sel hetkel oskad ja suudad, aga ei saa muuta kõiki asju, mida tahaksid. Osal inimestel, olgu nad täiskasvanud või lapsed, on oma muster ja ajuehitus. Ta ütles veel se-

da, et keegi ei ole võlur, kel võlukepp käes ja muudab mõttemaailma – seda ei saa teha.

See tuleb mul alati meelde, kui on raske hetk. Ma ei tohi seda teha, sest muidu ma ei jaksaks üldse midagi teha.

Muidugi on vahel kurb: panustad ja panustad kogu aeg, ja siis näed, et oled jälle alguses tagasi. Samas need väikesed asjad, mis üllata- vad ja mis on edasi läinud, teevad jällegi topeltrõõmu.»

mesed saavad kokku ja suht- levad. Nad on leidnud endale paiga, kus käia suppi söömas, jumalateenistusel, hingehoius ja vestlusringis. Meil käib 30 inimese ringis. Aitame ka las- tega peresid.»

Kuidas nad kõike jõuavad? «Ma ei oska öelda. Kes teeb, see jõuab?» küsib Inge Ojala-Pihlaja vastu. «See on see, mis on mul südames. Minu missioon. Isegi kui töö juures inimesega räägin, ei tule mulle meelde, et see on minu töö. Lihtsalt on nii. Ma tahan teha seda.»

Inge ja Timo töötavad ühes kohas. Aitavad üksteist ka töö juures. Kui perenaiselt küsida, kuidas ta peremehe- ga tuttavaks sai, kõlab esmalt: «Ohhoo!»

Juhuslik kohtumine muutis paljude elu

Ühesõnaga, oli aasta 2008. Soomlane Timo elas toona Rootsis. Ja Inge läks laevaga Rootsi, kus elab tema bioloogi- line tütar Kerli. Üks alus- tas kruisireisi Tallinnast, tei- ne Stockholmist. Said laeval kokku. Ja jäidki.

«Õnnetuseks olin laevas, jah?» muigab Timo ning vaatab Ingele otsa. Mõlemad naeravad.

Nii et üks läks tütrele kül- la ja tuli tulevase abikaasaga tagasi. Ja teine tuli omakorda Eestisse elama.

«Timo soovis, et oleksin läinud Rootsi elama. Aga kui ta nägi, millega ma Tallinnas Päästearmees tegelesin ning kui paljud inimesed vajasisid abi, siis ta üllatuseks ütleski

mulle, et on valmis ise tule- ma – ta nägi, et inimesed vaja- vad mind Eestis. Mul oli mui- dugi selle üle väga hea meel,» räägib ta.

«Meil käis kõik nii kiiresti. Sain aru, et Timo on inimene, kellega tahan koos edasi min- na,» ütleb naine.

«Õnnetusega, jah?» muigab mees taas. Mõlemad naeravad.

«Ei-ei,» vangutab Inge pead. «Iga inimene ei talu sel- lise inimesega koosolemist nagu mina – heas mõttes hul- luga, kes tahab kogu aeg midagi teha ja kõiki aidata.»

«Jaa, jaa,» ütleb seepeale stoilise rahuga soomlane.

«Aga muide – minu tütar sai samamoodi oma tulevase mehega, kes on iraanlane, Rootsi kruisireisil kok- ku. Nemand elavad Rootsis ja neil on kaks poega: üks lõpe- tab üheksandat klassi, teine on üheksa-aastane,» ütleb ema ja vanaema.

Timo ja Inge abiellusid. Pool aastat said nad kahekesi olla ning siis tuligi korruga neli last. Nende perre. Nii et juhus- lik kohtumine laevas muutis paljude inimeste elusaatust.

Kuidas teie peres emade- päev välja näeb? «Seekord tei- siti kui varem – eks me kodus oleme ja kooki sööme. Lapsed toovad lilli. Kes korjab ise, kes toovad koos isaga. Lapsed on mulle igal aastal kaarte joonis- tanud,» ütleb pereema.

Mida nad joonistavad? «Südamekesi, lillekesi. Ja suu- remad kirjutavad: emme, ma armastan sind!»

KATSUMUS. Haigusest tervenenu räägib oma loo.

Raske tee läbi koroonaviiruse

ARVED BREIDAKS
arved.breidaks@lounapostimees.ee

Kui Setomaal töötav Ulvi Tamm (49) tundis, kuidas naha all miski justkui liiguks ja vere-sooned muutusid lausa füüsiliselt tajutavaks, lõi häirekell peas kumisema: miski on kapitaalselt korrast ära. Vaist ei petnud: tal diagnoositi teisel katsel koroonaviirus, millest toimumine on kestnud juba pea-aegu kaks kuud.

«Sisetunne ütles, et midagi on väga valesti,» meenutab Ulvi märtsi keskpaika, mil haigus algas. «Esimesed sümptomid ilmnestid nädalavahetusel ja esmaspäeval, 16. märtsil. Panime end mehega vabatahtlikult karantiini, kuigi ei teadnud täpselt, mis toimub.»

Eestis kehtis sellal juba eriolukord, kuid kas lihasvalu lisandiga peavalu ja tõusev palavik olid just koroonaviiruse või mõne teise kevadtalvise viiruse tundemärk, Ulvi esialgu arvata ei osanud. «Koroonat ei kahtlustanud, sest kokupuuteid naktunutegega mul

polnud,» räägib ta. «Kuid sisetunne andis tugeva käsu jätta end karantiini ja olen selle otsuse üle väga õnnelik.»

Küllap peaksid paljud selle eest õnne tänama, sest 16. märtsist, mil Ulvi end abikaasaga koju lukustas, kulus neil esimese koroonatesti tegemiseni kümme päeva. Halvemal juhul võinuks nad nende päevade jooksul viirust enesele teadmata levitada. Mehel ilmnestid algava haiguse tunnused abikaasast paar päeva hiljem.

Koroonatestile pääs oli kriisi alguses keeruline, kuid et Ulvi kuulus riskirühma, sai paar 26. märtsil proovi antud. Vastus oli negatiivne. See oli küll kergendus, kuid palavik tõusis ja lisandus suur köha.

«Pärast testi ütles perearst, et midagi peab ju olema,» meenutab Ulvi. «Palavik tõusis 38,5 peale, tegime vereproovid, A-gripi proovid, et leida, miks on palavik nii kõrgel ja enesetunne nii kehv.» Ja läks veel hullemaks.

Palavik ja kadunud lõhnataju

«Kuna palavik mõlemal tõusis, kirjutas perearst antibiootikumid välja,» jätkab Ulvi. «Need tegid enesetunde paremaks, aga samas palavikku me kolm päeva alla 38 ei saanud.» Vastupidi: see tõusis isegi 40 kraadini ja märtsi lõpus lõi Ulvil välja ühepoolne kopsupõletik, tekitades hingamisvaevusi.

Nagu sellest veel vähe oleks, ilmnest kaks lisanähtu. «Tegin mehele süüa ja tema ütleb, et soolane,» jutustab Ulvi. «Maitseisin ja avastasin, et ei tunne enam üldse maitset. Kadusid ära nii maitsemeel kui lõhnataju: väga omapära-

Koroonaviirus läbi põdenud Ulvi Tamm töödeb, et teadmatus on selle haiguse puhul palju ning parem on end ja teisi hoida. ERAKOGU

ne kogemus. Pärilst taastunud pole lõhnataju praegugi.»

Et süüdlane on Hiinast teekonda alustanud koroonaviirus, sai perele teatavaks pärast 8. aprillil antud teist testi. See osutus nii naisel kui mehel positiivseks. Järelikult pidi mõlema esimene test olema valenegatiivne, milliseid, nagu on kinnitanud meedikud, võib ette tulla.

«Me ei käinud vahepealsetel päevadel väljas, kedagi sisse ei lasknud, toidukotid toodi trepi peale,» meenutab Ulvi Tamm. «Vahepeal viirust saada meil võimalik polnud.»

Kurnav väsimus

Pärast koroonadiagnoosi hakkas haigus taanduma ning 16. aprillil võis perearst Ulvi haiguslehe lõpetada. Kuid viiruse jäljed annavad tänaseni tunda.

«Väsimused. Meeletu väsimus,» ütleb Ulvi Tamm. «Jõust on pool puudu. Kui varem tulid kuuri juurest kahe puukorviga üle öue 50–60 meetrit ukseni, siis praegu lähen ühe korviga ja poole öue peal puhkan.»

Surmahirmu naine ei tundnud. Kõige keerulisemad hetked olid tema sõnul, kui 40-kraadise temperatuuri puhul palavikualandajate mõju end pikemalt oodata lasi. Peast käis läbi võimalus kutsuda kiirabi, kuid õnneks kõik laabus ja haiglaravi tarvis ei läinud.

Tagantjärele hinnates näib Ulville uskumatu, et ta koroonaviiruse sai. Kellelt ja kus, on küsimused, millele vastused jäävadki ilmselt leidmata. Küll on ta võtnud endale südameasjaks helistada tuttavatele ja rääkida, mis temaga toimus ja miks ikkagi on oluline ka nüüd, kus nakatumiskõver liigub Eestis allapoole, ikkagi vahetut suhtlemist minimaalsena hoida.

«Inimesed on väsinud ja tahavad lähedastega koos olla. Mina olin ka suur kallistaja, aga me ei tohiks ennast praegu lödvaks lasta,» ütleb ta. «Peame hoidma enesedistsipliini: pesema käsi, hoidma vahet, kandma siseruumis maski, vältima seltskondi.»

Ulvi Tamm,
Setomaa elanik

«Mul kadusid ära nii maitsemeel kui lõhnataju. Ma ei tundnud lõhnu, mis on väga omapärane kogemus. Pärilst taastunud pole see praegugi.»

HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUM

KONKURSS
koolieelsetele lasteasutustele ja üldhariduskoolidele riiklikus projektis osalemiseks

Konkursile ootame lasteaedu, kes soovivad värvata 3–7aastaste laste vene õppekeele rühmadesse lisaks senistele õpetajatele eestikeelse lasteaiapäetaja.

Konkursile ootame üldhariduskoole, kes soovivad pakkuda eestikeelset õpet alates 1. ja 2. klassist ning on valmis toetama selleks tööle võetud õpetajate professionaalset arengut. Eelistatud on koolid, kes soovivad programmis osaleda vähemalt kahe klassiga.

Valituks osutunud lasteaiad ja koolid saavad riikliku toetuse projekti käigus värvatud eestikeelse õpetajate töötasu tagamiseks ja professionaalse arengu soodustamiseks. Ka õppeasutuse meeskonnal on võimalus osaleda täiendkoolitusel, et toetada programmi toimimist asutuses.

Konkursil osalemiseks palume lasteaiad või kooli direktoril esitada avaldus, kus on kirjeldatud valmisolek võtta alates augustist 2020 vene õppekeele rühma või vähemalt 10 muukeelse lapsega klassi tööle eestikeelne õpetaja, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele.

Avaldused palume esitada 18. maiks 2020 Haridus- ja Teadusministeeriumile aadressil kandideerimine@hm.ee märgusõnaga „Varane keeleõpe“.

LISAINFO
alusharidus: Tiina Peterson | üldharidus: Viivian Jõemets
HTMi üldharidusosakonna peapekspert | HTMi hariduskorralduse osakonna peapekspert
tiina.peterson@hm.ee, 735 0114 | viivian.joemets@hm.ee, 735 0203

HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUM

KONKURSS
eestikeelsete õpetajate leidmiseks üldhariduskoolidesse ja koolieelsetesse lasteasutustesse

Konkursile ootame väga heal tasemel eesti keelt rääkivaid õpetajaid, kes soovivad töötada venekeelses lasteaiarühmas või 1. ja 2. klassis, kus õpib vähemalt 10 muu kodukeele last.

Valituks osutunud professionaalsete eestikeelsete õpetajatega sõlmivad tähtajatu tööleping, neile on tagatud riikliku alammääraga kehtestatud töötasu ja koolitus alates augustist 2020.

Kandideerija peab valdama eesti keelt emakeelena või väga heal tasemel ning vastama lasteaiapäetaja või õpetaja kvalifikatsiooninõuetele.

Kasuks tulevad kogemused lapsest lähtuva õppe- ja kasvatustegevuse ning keele õpetamisega, meeskonnatööga ning lastevanematega koostöö edendamiseks.

Konkursil osalemiseks palume esitada motivatsioonikiri ja avaldus, kuhu märkida piirkonnad, kus kandidaat on valmis tööle asuma. Elukohast kaugel paiknevasse üldhariduskooli tööle asumisel on võimalik taotleda kompensatsiooni transpordi- ja eluasemekulude hüvitamiseks.

Avalduse palume esitada 22. maiks 2020 Haridus- ja Teadusministeeriumile aadressil kandideerimine@hm.ee märgusõnaga „Professionaalne eestikeelne õpetaja“ koos kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega.

LISAINFO
alusharidus: Tiina Peterson | üldharidus: Viivian Jõemets
HTMi üldharidusosakonna peapekspert | HTMi hariduskorralduse osakonna peapekspert
tiina.peterson@hm.ee, 735 0114 | viivian.joemets@hm.ee, 735 0203

2000+ teenindatud klienti ja personaalset lahendust.

THERM

☎ 56 60 60 10
✉ info@therm.ee
🌐 www.therm.ee

NUTIKAD SOOJUSTUSLAHENDUSED

MIKS TÜHJA ÖHVAHEGA SEIN ON KÜLM?

Seinavahes olev õhk, mis on seinas sisemise osa mõjul soojenenud, tõuseb üles. Selle asemele tungib altpoolt hõredatest kohtadest külm õhk. **Katusealusesse ruumi tõusnud õhk viib pragudest välja kuni 80 protsenti seinte kaudu kaduvast soojustest.** Sellest „korstnast“ väljub soojust hoonest palju kiiremini, kui seda ette kujutatakse.

SÜSTIME SEINAD SOOJAKS

Spetsiaalsete ainete vesilahused segatakse vajalikes suhetes kokku ja muudetakse suruõhu abil vahuks, mis pumbatakse seinatühimikesse. Soojustusvahet koosneb miljonitest väikestest purunenud õhumullidest. Tahkudes muutuvad need pehmeaks, valgeks, veeauru läbilaskvaks materjaliks – termovahuks. Materjal on mõeldud spetsiaalselt elumajade seintes olevate õhuvahede täitmiseks. Vaht ei paisu ega riku hoone konstruktsiooni. See on ainus võimalus, kui sinu maja seinakonstruktsioon on õhutühimikud.

- ✓ Soojustatava maja fassaadi ei ole vaja lõhkuda.
- ✓ Soojustamine on kiire ja efektiivne.
- ✓ Küttekulud vähenevad märgatavalt.
- ✓ Termovaht on veeauru läbilaskev ja vett mitteimav materjal.
- ✓ Termovaht on suurepärase soojusisolaator.
- ✓ Termovahul on hea tulepüsivus.
- ✓ Termovahuga soojustamine on väga soodne.

THERM PAKUB KA

- ✓ Vajunud betoon-põrandaplaatide tõstmist
- ✓ Soojustuskonsultatsioone

Avatakse nii koolid, muuseumid kui kirikud

Valitsus kiitis heaks otsuse, millega lubatakse eritingimustel kontaktõpe, muuseumide ja näituseasutuste avamine, samuti laienevad tippspordlaste treenimisvõimalused. Ka jumalateenistusi lubatakse taas pidama hakata.

Valitsus tugines leevenduste üle otsustamisel teadusnõukoja hinnangule COVID-19 nakkuse leviku languse kohta Eestis. Kõiki leevendusi saab rakendada üksnes juhul, kui eritingimustega on maandatud haiguse leviku riskid.

5. maist laienesid täiskasvanute koondistele treenimisvõimalused nii sisekui välitingimustes. Tagatud peab olema desinfitseerimisvahendite olemasolu. Täpsustatud nõuded nakusohu vältimiseks treeningutel kehtestab kultuuriministerium.

Muuseumid ja näitusesaalid

11. maist on lubatud muuseumide ja näituste siseruumide külastamine, kui seal järgitakse eritingimusi. Samuti lubatakse sissepääs vabaõhumuuseumide eksponaatideks ja muuseumi õuealadel asuvatesse eksponaatidesse.

Selleks, et muuseumid ja näituseasutused saaksid siseruumid avada, lubatakse külastajaid asutusse maksimaalselt 10-liikmelistes rühmades. Peredele kehtivad erandid. Järgida tuleb 2 + 2 reeglit, asutuses peavad olema tagatud käte desinfitseerimisvahendid ning neid pindu, mida külastajad sagedasti puudutavad, tuleb märgpuhastada.

Riskirühma kuulujatele on muuseumis või näitusesaalis liikudes soovituslik katta hingamisteid.

Interaktiivsete eksponaatide puhul tuleb asutusel kasutusele võtta abinõud, et tagada eksponaatide nakusohutu kasutamine. Alternatiivina võib sellised eksponaadid hoida suletuna.

Kuna viirus võib levida ka saastunud pindadelt, pole lubatud külastajatele jagada näiteks reklaamvoldikuid. Samuti pole lubatud korraldada ühiselt kasutatavate töövahenditega loovtöid ja töötubasid.

Kultuuriministerium on koostöös valdkonna asutuste ja terviseametiga ette valmistanud käitumisjuhendi, kus on ära toodud nii kohustuslikud miinimumnõuded

kui ka täiendavad soovitusel.

Haridus

15. maist lubatakse eritingimuste täitmisel tavalise õppegevuse juurde naasmine kooli ruumides. See kehtib üldhariduskoolidele, kutseõppeasutustele, kõrgkoolidele, täienduskoolitusasutustele, huvikoolidele ja huvitegevuse pakkujatele ning noortekeskustele.

Eriolukorra meetmete leevendamise perioodil on kooli ruumides lubatud õpe kuni 10-liikmelistes rühmades. See piirang ei kehti eksamite läbiviimisel juhul, kui eksamid korraldatakse suuremates ruumides, näiteks aulades, võimlates ja suuremates auditooriumites.

Tavalise õppegevuse taastamisel tuleb kooli ruumides piisavalt desinfitseerida ühiskasutatavaid asju ning ruume pidevalt õhutada. Oluline on, et nii õppijad, harrastajad kui õpet korraldavad inimesed teeksid omalt poolt kõik, et nakuse levikut piirata.

Kaitsemaski kandmine ei ole kohustuslik. Riskirühma kuuluvate huvitegevuse harrastajate, õpetajate, kõrgkoolides õpet korraldavate akadeemiliste töötajate, õpilaste ja üliõpilaste puhul on nii maski kandmine kui muude isikukaitsevahendite kasutamine siiski tungivalt soovituslik.

Sõiduõpe

Sellest kolmapäevast lubati autokoolidel korraldada mootorsõidukijuhi, autojuhi ja ohtlikku veost vedava autojuhi sõiduõpet, kui selle läbiviimisel järgitakse eritingimusi.

Eritingimuste järgi tohivad õppesõidus osaleda üksnes haigusnähtudeta õpetaja ja õpilane. Masinas peab olema käte desinfitseerimise vahend. Pärast igat sõidutundi peab sõiduõppe korraldaja puhastama pinnad, mida õpilane on katsunud.

Soovi korral saavad õpilane ja õpetaja kanda sõiduõppe ajal isikukaitsevahendit, näiteks kaitsemaski või visiooni.

Usulised ühendused

10. maist on eritingimusi järgides lubatud avalike jumalateenistuste ja teiste avalike usuliste talituste läbiviimine. Tagatud peab olema 2 + 2 reegli järgimine ja desinfitseerimisvahendite olemasolu. LEPM

Taas saab külastada ka muuseumid.

TOOMAS HUIK

Alko1000 poeketi juhi Einar Visnapuu sõnul on piirikaubanduse lõppu korduvalt ennustatud, aga iga kord ennatlikult. «Ei ole läbi kaugelgi mitte. Hinnavahe on ikka võrreldes Eestiga nii suur.»

ARVO MEEKS

PIIRIKAUBANDUS. Ettevõtjad ei anna alla.

Alkopoodnikule on piiri avamine pidupäev

TIIT LOIM
tiit.loim@lounapostimees.ee

Eesti ühe suutema alkoopoketi juhi Einar Visnapuu sõnul kadus koroonakriisi tõttu küll suur osa nende sissetulekust, ent poed Eesti-Läti piiril on siiski elujõus ja ootavad piiride avamist. Tema konkurent Riho Maurer loodab, et olukord normaliseerub piiri taasavamise järel järk-järgult.

Alko 1000 juht Visnapuu ei soostunud täpselt ütlemata, kui suure osa käibest taastatud piirikontroll nende Lätis asuvatest kauplustest ära viis. «Mis me siin ikka spekuleerime, ikka päris palju kadus ära,» tõdes ta.

Lätlasi Visnapuu sõnul nende pooides kuigivõrd ei ole käinud. Samas olla eestlased poode jätkuvalt külastanud piirikontrollist hoolimata.

«Need käisid, kes võtsid kohustuse karantiini jääda. Keegi ei keelanud Eestist väljas käia. Tagasi tulles lihtsalt tuli olla karantiinis kaks nädalat. Neid oli üpris palju, kes nagunii töö pärast istusid kodus või mis iganes. Käimata ei jäetud.»

Piirikaubandus elab edasi

Balti peaministrid teatasid kolmapäeval, et riigid avavad omavahel piirid 15. maist. Visnapuu sõnul on see pidupäev. «Rahva pärimine infotelefonidel ja meilitsi on päris õud-

ne olnud. Kuidas, mis – nagu ikka inimese küsimus, kellele on segadust puistatud, et seda ja toda ei tohi.»

Kinni pole Alko1000 poode panna tulnud, osa töötajatest oli vahepeal küll kodus. «Oleme kogu aeg töötanud. Kollektiiv oli lihtsalt väiksem. Kellele oli vaja puhkused ära anda ja nii edasi. Sai seda poolteist kuud päris hästi kasutatud.»

Kuuldused piirikaubanduse surmast on tema sõnul see-ga jätkuvalt liialdatud. «Eks iga kord on räägitud, et nüüd on läbi. Kui aktsiisi langetati, rääkisid poliitikud väga hästi, kuidas nüüd on läbi. Aga ei ole läbi kaugelgi mitte. Hinnavahe on ikka võrreldes Eestiga nii suur.»

Ilm mõjutab

SuperAlko omanikfirma Aldar Eesti nõukogu liige Riho Maurer ei toonud samuti käibelanguse täpset suurust esile. Murati kauplus tuli vahepeal siiski sulgeda ja teiste Läti pooides lahtiolekuaegu lühendada. «Olukord on rahulik, SuperAlko piirikauplustest

on praegu avatud Ikla/Ainazi ja Valka poed, Muratis avatakse see 15. mail. Ikla/Ainazi ja Valka on töötanud eriolukorra ajal lühendatud graafiku alusel iga päev. Alates 15. maist hakkavad uuesti tööle tavagraafikuga. Töötajaid me koondanud ei ole ja praegu ei ole ka plaanis.»

Kuigi kaupluses külastajate rahvast ei tuvastata, on nende Lätis asuvates pooides Maureri sõnul hinnanguliselt poole olnud lätlased. Eriolukorda võib tema hinnangul siiski neile kriitiliseks nimetada. «Kuna meil on Baltikumis kokku üle 40 kaupluse, siis piiride sulgemine mõjutab küll piirikaupluste käivet, aga mitte ettevõtte vastupidavust.»

Maureri sõnul aitab piiri avamine normaalse töökorralduse taastada. «Eeldame, et olukord normaliseerub järkjärgult, ilmselt alguses inimesed reisivad vähem kui varem. Suurem mõjutaja on aga pigem suvine ilm ehk see, milline suvi tuleb. Kui suvi tuleb soe ja päikeseline, taastub inimeste liikumine kiiremini.»

«Need käisid, kes võtsid kohustuse karantiini jääda. Keegi ei keelanud Eestist väljas käia. Tagasi tulles lihtsalt tuli olla karantiinis kaks nädalat.»

Balti riigid avavad omavahelised piirid 15. mail

Kolme Balti riigi valitsused otsustasid avada alates 15. maist omavahelised piirid kodanike vabaks liikumiseks.

Kokkuleppeni jõuti kolmapäeval Eesti, Läti ja Leedu peaministri konverentsikõne-

lustel. «Leppisime Läti ja Leedu peaministritega kokku, et avame meie riikide vahelised piirid 15. mail. Detaile täpsustab lähipäeval välisministritest koosnev töörühm,» ütles Eesti peaminister Jüri Ratas. «See on suur samm normaalsuse suunas.»

«Jõudsime ühisele seisukohale, et kõik kolm Balti riiki ohjeldavad nõuetekohaselt koroonaviiruse levikut,» märkis Leedu valitsusjuht Saulius Skvernelis. «Lisaks usaldame üksteise tervisesüsteeme. Seetõttu eemaldame alates

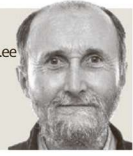
15. maist Leedu, Läti ja Eesti kodanikele piirangud Balti riikide vahel liikumiseks.»

Läti peaminister Krišjānis Kariņš täiendas, et teistest riikidest saabujate suhtes kehtib endiselt 14-päevase karantiini nõue. LEPM

LAHENDUS. Kiirelt on asemele vaja pakiautomaate.

Vaidlus viib postipunktid viiest Lõuna-Eesti poest

MATI MÄÄRITS
mati.maarits@lounapostimees.ee

Orava, Mikitamäe, Veriora, Leevaku ja Põlgaste kandi inimesed ei saa mai lõpus enam kohalikku kauplustesse paki järele minna. Uksed paneb kinni ka Rāpina postkontor. 4. maist suleti aga Puiga postipunkt Võru külje all.

«Mõte kaotada postipunkt kohalikust kauplusest on absurd. See on maaelu sunniviisiline väljasuremine, mis järel ei jää muud üle, kui põgeneda. Vähe sellest, et postiteenused kallinevad, nüüd ei saa enam pakki ka kodu lähedalt kätte!» pahandas Võru vallavolikogu liige, endist Orava valda juhtinud Riina Sabalisk.

Pakkidega toimetamine kohalikus kaupluses toimis tema tähelepanekutel igati hästi. «Käive oli päris suur, sest siia on juurde tulnud noori peresid. Nüüd ei kujuta ette, kuidas meie inimesed teenuse kätte saavad. Lasva asub Oravalt 22 kilomeetri kaugusel ning sealne kauplus on veelgi väiksem kui meil. Pakiautomaati ka lähimbruses ei ole,» sõnas volikogu liige.

Sabalisk leidis, et maapiirkondades oleksid lahenduseks pakiautomaadid. «Kes need paigaldab, pole oluline. Oma valitsus on koostööks avatud.»

Postipunkti hädasti tarvis

Orava kaupluse sagedasel külastajal Rita Tomal on postipunkti asja paaril korral kuus. Kavandavad muudatused tekitavad temas nõrdimust. «Siia tulevad ka kõik Soomes elava tütre pakid. Kui vaadata poeruumis olevaid suuri pakihunnikuid, on ilmselge, et postipunkti on Oraval vaja.»

Seitsmendat põlve Verioral elav Kalle Kaha tuli kolmapäeva pärastlõunal kohalikust postipunktist just pakki välja võtmast. Mees on veebis oleva oksjonikeskkonna agar kasutaja ning soetas sealsel enam-pakkumisel viimati kümne euro eest 200-eurose uue ülikonna. Kui postipunkt kinni läheb, laseb mees pakid suunata Võrru, sest käib seal niikui nii paar korda nädalas.

«Vanadele inimestele ei klapi Leevile kolitav postipunkt kohe mitte kuidagi – kuidas nad peaksid sinna saama? Kas nüüd peab vald hakkama neid bussiga ka sinna viima?» eitas Kaha reetoorilise küsimuse.

Leevaku poe müüja aga tõdes, et pakke on üsna vähe ning küllap tuleb nüüd kohalikel hakata saadetiste järele sõitma Rāpinasse.

Ei maksta väärilist tasu

Coop Põlva Tarbijate Ühistu juhatuse esimees Kristo Anderson kostis, et postipunktid Orava, Mikitamäe, Veriora, Leevaku ja Põlgaste kaup-

Rita Toma veendumusel on postipunkti Oravale väga vaja, sest tegemist on kõrvalise kohaga.

SULGEMISPLAANID

- Rāpina vallas sulgeb Omniva 28. maist Rāpina postkontori ning 29. maist Leevaku ja Veriora postipunkti.
- Rāpina postkontorit ja Leevaku postipunkti asendab postipunkt Rāpina kaupluses Santex.
- Veriora postipunkti asendab Leevi postipunkt, mis asub Leevi kaupluses.
- Võru vallas suleti 4. maist Puiga postipunkt ning 29. maist suletakse Orava postipunkt.
- Setomaa vallas suletakse 29. maist Mikitamäe postipunkt.
- Puiga postipunkti asendab Võru, Orava postipunkti Lasva ning Mikitamäe postipunkti Vārskas postipunkt.
- Kanepi vallas suletakse 29. maist Põlgaste postipunkt.

ALLIKAS: OMNIVA

luses suletakse, kuna töö eest ei maksa väärilist tasu.

«Meie põhitegevus on siiski kaubandus, aga kõrghooajal, näiteks jõulude ajal või tipptunnil hakkavad need kaks tegevust üksteist segama. Kaupluste ruumid ei ole ka mõeldud selliste pakimahtude käitlemiseks,» selgitas Anderson. «Kuna varasem tasu oli sedavõrd väike, et ei katnud isegi tööjõu- ja muid kulusid, tegime postifirmale konkreetse pakkumise, mis ei olnud sugugi üle mõistuse. Kui nad peaks ise sellist punkti ülal pidama, kuluks neil selleks ühes kuus vähemalt 4000–5000 eurot. Meile aga maksis ta sellest vaid mõne protsendi. Leian, et riigiettevõtte ei tohiks lükata oma kohustusi

Kalle Kaha sõnutas, et klapi Leevile kolitav postipunkt vanadele inimestele kohe mitte kuidagi, sest sinna on Verioralt 12 kilomeetrit.

2 X MATI MÄÄRITS

teiste kaela. Ka kaupluse töötajad on õnnelikud, et pakkidest lahti saavad.»

Rāpina vallavanem Enel Liin on esitanud Omnivale seisukoha, milles peab postipunktide sulgemist mõistematuks ja palub need tööse jätta. Samuti tegi ta riigiettevõttele ettepaneku paigaldada piirkonda – eelkõige Veriorale ja Leevakule – pakiautomaadid ja avada Veriora raamatukogus postipunkt, sest postipunkti üleviimine Leevi poodi ei ole kuidagi abiks küllaltki suure elanike arvuga Veriora kandi rahvale.

Kirjakandja koju

Postifirma meediasuhete juht Mattias Kaiv põhjendas kõnealuste postipunktide tegevuse lõpetamist asjaoluga, et lepingupartner ei soovi enam oma kauplustes postiteenu-

Riina Sabalisk, Võru vallavolikogu liige

«See on maaelu sunniviisiline väljasuremine, misjärel ei jää muud üle, kui põgeneda.»

seid pakkuda. «Seetõttu korraldame vajadusel postiteenusete osutamise nendes piirkondades ümber. Hajaasustusega piirkondades ongi mõistlikum teenuseid osutada kirjakandja vahendusel. See on mugavam ka kliendile, kes ei pea sõitma postiasutusse. Mitme asukoha puhul, sealhulgas Veriora, käivad praegu siiski ka läbirääkimised uue postipunkti avamise asjus.»

Rāpina postkontori töö üleviimine postipunkti on Kaivi ütlusel seotud samuti teenuste kasutatavuse vähenemisega. Kui varem moodustas üle 80 protsendi postkontori tehingutest pakkide väljastamine, siis nüüd eelistavad kliendid pakke saata ja kätte saada pakiautomaatidest, mida on Rāpinas kaks. «Neid väheseid tehinguid, mida pakiautomaadis teha pole võimalik, saab teha ka kohalikus postipunktis.»

Postmarke saab näiteks Rāpinas osta ka kohalikust lillepoest ja raamatukauplusest, samuti on postmarke, kaarte, ümbrikke ja pakendeid võimalik koju tellida e-poest.

Pakiautomaatide võrgustikku laiendab riigiettevõtte igal aastal, kuid tänavused uued asukohad selguvad firma esindaja sõnul tõenäoliselt aasta teises pooles.

Nii tühjalt Taevaskotta kerkinud hiigeltool enamasti ei seisa. Pigem kipub selle ümbrus olema ülerahvastatud.

TAEVASKOJA KÜLASELTS

Hiigeltool osutus liiga populaarseks

JAAN RAPP
jaan.rapp@lounapostimees.ee

Hiigeltool, mille Tartu teaduskeskus Ahhaa hiljuti Põlva maale Taevaskotta paigutas, on osutunud väga populaarseks. Paraku toob see menukus eriolukorra tingimustes kaasa ka turvariske.

«Inimesed käivad seal lausa gruppides: ronivad sinna otsa ja lasevad end pildistada. Praegusel koroonakriisi ajal on see päris hirmus vaatepilt,» rääkis Taevaskoja külavanem Ahti Bleive. «Algul polnud seal mingit desovahendit ka. Üleeile see sinna siiski tekkis, aga kui võrd seda realselt kasutatakse, pole teada. Paljud naeravad seda nähes. Mingit hoiatussilti ka seal pole. Polnud kõige mõistlikum see tool praeguses olukorras sinna panna.»

Ohtlik käitumine

Bleive tõdes, et olukord pole ohtlik niivõrd külarahvale kui toolil hullavatele turistidele endile. «Samas piisab ühest Tallinnast tulnud turistist, kes ei tea, et on nakatunud, ja ongi viirus taas meil siin Lõuna-Eestis.»

Ahhaa keskuse turundus- ja kommunikatsioonijuht Kaisa Hansson tunnistas, et kujunenud olukord neile rõõmu ei tee. «Samas inimesed ikka ise isiklikult vastutavad oma käitumise eest. Eeldasime, et nad käituvad mõistuspäraselt: väldid lähikontakte ega hakka näiteks tooli katsuma või lakkuma. Tegelikult pole see isegi ronimiseks mõeldud, selle kohta tuleb jala kohta peagi ka silt, mis ütleb: tool pole kasutamiseks. Silt on praegu graveerimisel. Aga isegi kui toolile kahekesi ronida, saab seal hoida kahe-meetrist vahet.»

Kaisa Hansson, Ahhaa keskuse turundus- ja kommunikatsioonijuht

«Kindlasti polnud meil soovi külarahvast niioelda üle sõita ja on kurb, kui see kedagi häirib.»

Külarahvalt keegi tooli püstitamise eel luba ei küsinud. Nii Bleive kui Hansson nentisid, et tegelikult pole see ka vajalik. Kuna atraktsioon asub riigimaal, andis selleks loa riigimetsa majandamise keskus (RMK), paigaldamise kooskõlastas ka keskkonnaamet.

Osa kohalikke on Bleive sõnul siiski pettunud, et nendega asja ei kooskõlastatud. «Mõnigi ütleb, et see riivab silma ja lörtsib loodust. Mõni leiab, et muidu pole viga, aga miks peab keset loodust olema keskkonnavaenulikust plastmassist tool: palju aegedam, kui see oleks puidust. Mõnele on asi põhimõtteline: miks lastakse ühel asutusel sel moel endale tasuta reklaami teha. Nurisetud on sellegi üle, miks pole juures mingit silti selle kohta, millega tegu.»

Hansson tõdes, et iga asi tekitab erinevaid arvamusi. «Kindlasti polnud meil soovi külarahvast niioelda üle sõita ja on kurb, kui see kedagi häirib. Paigutasime selle sinna just paiga populaarsust arvestades, samas pole see paljandite vahetus läheduses ega peaks ühtegi vaadet rikkuma.»

Igavesti samasse kohta ei jää

Toolil materjali valikul sai aga tema sõnul arvestatud, et see oleks ühelt poolt vastupidav, teisalt kergesti transporditav. «Ega see ju igavesti sinna jää. Praegu on plaanis seal hoida seda kuus kuud ehk suve lõpuni. Ja ega see päris plastmass olegi: konstruktsioon on valdavalt siiski puust. Ilmastiku- ja kulumiskindluse suurenemiseks on karkass kaetud materjaliga Line-X.»

Teadlik valik on Hanssoni kinnitusele ka see, et juures pole otsest selgitust, millega tegu. «Meie põhimõte ongi meelitada inimesi avastama: sestap neid asju siia-sinna ka natuke mõistatuslikul moel tekitame. Sarnane lugu oli hiljuti Tartu ja Valga vahelisel maanteel Rõngu lähedal asunud hiigelpingiga. Samas on juures meie nimi. See annab niidiotsa, mille kaudu saab inimene ise edasi uurida. Antud juhul on tegu normaalse tooliga kolmeaastase lapse vaatenurgast.»

Hansson loodab, et kohalikud harjuvad pingi ajutise asupaigaga ja on pigem selle üle uhked. Veel enam loodab ta, et edaspidi käituvad inimesed ajutise vaatamisväärsuse juures tervest mõistusest lähtuvalt. Sama loodab ka külavanem.

Elektritööd Lõuna-Eestis
alates kodumasinate ja valgustite ühendamisest kuni suuremahuliste elektriprojektideni

TEIE USALDUSVÄÄRNE PARTNER, KES HOOLDAB TEIE ELEKTRISÜSTEEME

Võtke meiega ühendust tel **5373 3266** või info@elekserv.ee

www.elekserv.ee

Ostame metsakinnistuid

Sõdra Metsad OÜ
Merivälja tee 1, 11911 Tallinn
Tel 516 3569 • taavi.mullerson@sodra.com
www.sodrametsad.ee

KÕIGIST PAREM HIND!

OSTAME METSAKINNISTUID KA KOOS PÖLLUMAAGA

Tel 524 3607, metsaserv@gmail.com

FEKAALIVEDU, SURVEPESU, TORUSTIKE VIDEOUURINGUD, RASVA- JA LIIVAPÜÜRIT PUHASTUS, VEE VEDU

Tel 55 888 11 • info@fekto.ee • www.fekto.ee

LÕUNA EESTI Postimees

Lõuna-Eesti Postimehesse saab anda kuulutusi telefoni teel!

Leinakuulutus või õnnitlus telefonil 900 4555, kõne hind 12 €

Reakuulutus telefonil 900 2333, kõne hind 6 €

Teie kõne salvestab automaatvastaja.

ARVUTIKIIRABI

- ARVUTITE HOOLDUS JA REMONT
- HOOLDUSLEPINGUD
- SERVERITE MÜÜK JA LAHENDUSED
- ARVUTITE JA LISASEADMETE MÜÜK

Asume: Riia 130, Tartu
Telefon: +372 55 962988
E-post: info@abi.ee
Veeb: <http://www.abi.ee>
E-pood: <http://pood.abi.ee>

Meie teame lahendusi teie arvuti probleemidele!

ANTSU TAKSO

- Invataks, eakate teenindus
- Liikumispuudega inimeste transport kandraami või ratastooliga
- Vajadusel haige saatmine
- Taksoteenus: kuni 8 inimest

Tel 5750 2977 või antsutakso@gmail.com

Lõuna-Eesti **ERAMETS**

Ostame METSAKINNISTUID JA RAIEÕIGUST

Tel 507 2544. info@erametsa.ee
www.erametsa.ee

OÜ SKYROOF

KATUSED, FASSAADID, ÜLDEHITUSTÖÖD

skyroof.service@gmail.com
Tel 5880 1459

ADER

KINNISVARATEHINGUD LÕUNA-EESTIS

KINNISVARA
ost • müük • rent • üür

KASVAVA METSA JA METSAKINNISTU
ost • müük • vahendus

KONSULTATSIOON

 VEIKO TAMM
veiko@ader.ee
tel 513 8494

 MARGUS ADER
margus@ader.ee
tel 527 2350

www.ader.ee/kinnisvara

Mapomets OÜ

- Ostame metsakinnistuid ja kasvavat metsa
- Erametsade haldamine ja järelevalve
- Metsanduslikud konsultatsioonid

Pühajärve küla, Otepää vald, Valgamaa
Tel 505 0375, magnar@mapomets.ee

Septikute ja biopuhastite müük otse maaletoojalt!

Laos suur valik erinevate tootjate septikuid ja biopuhasteid

Tule kohale ja leia endale sobiv toode või telli koos transpordiga otse koju!

Tehase 6, Ahja, Põlvamaa

Projekteerimine Paigaldus

info@biopuhastid.ee
+372 504 9754
www.biopuhastid.ee

Mänguasjapood PÖIAL-POISS

Avame taas 11. mail!

11. ja 12. mail **KÕIK KAUBAD -25%**

Kooli 6
Võru Kagukeskuses

Vanametalli KOKKUOST

ALATI HEAD HINNAD

5198 1222

PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

UUE LAHENDUSEGA TORUSAUN!

Uks sauna keskel, saunas on nii leili-, duši- kui ka puhkeruum, otsaseinas suur aken.

Saunamajade ja kümblustünnide valmistamine.

Küsi hinnapakumist: tel 5620 4804, info@stylewood.ee
www.stylewood.ee

TULE METSA ORIENTEERUMISE PÜSIRADADELE!

ORIENTEERUMISKLUBI

PÖLVA KOBRAS

15 KONTROLLPUNKTIGA PÜSIRAJAD PÖLVAMAAL:

12.–19. mai Kooraste-Vaaba jv
12.–24. mai Kanepi (Lajavangu metsa lõunaosa)
25.–31. mai Kanepi (Lajavangu metsa lääneosa)
1.–7. juuni Piigaste
8.–14. juuni Karaski

Sobiva rajaga kaardi saad välja printida klubi kodulehelt: <https://kobras.polvamaa.ee>.

Klubi kodulehel on teave osalustasu, maastiku ja stardikoha täpse asukoha ning raja läbimise registreerimise kohta.

Püsirajal liikudes palume järgida terviseameti soovitusi:

- Enne ja pärast raja läbimist pese käsi sooja vee ja seebiga.
- Rajal olles ära puuduta ühtegi rajatähistust.
- Väldi kokkupuudet teiste inimestega ja hoida vähemalt kahemeetrist vahemaad.
- Kui tunned ennast tõbisena (nohu, köha, palavik), siis jää pigem koju!

NB!

Heiki Valk näitab ainsat metallist leidu Rosma linnamäelt, puujuurte alt välja tulnud ilmselt viikingiaegset nuga.

2 X ÜLLE HARJU

KULTUURIKIHI HUKK. Peale loodusjõudude on laastamistööd teinud lageraie ja metalliotsijad.

Hävis Lõuna-Eesti üks esinduslikumaid linnamägesid

ÜLLE HARJU
ulle.harju@postimees.ee

Põlva külje all Rosma linnamäel möödunud nädalal häda-kaevamisi teinud arheoloogid tunnistasid hävitustööd, mida on peale loodusjõudude teinud lageraie ja metalliotsijad. «Linnuseõue kultuurikiht on puujuurtega üles vihva kätte tõstetud,» põhjendas Tartu Ülikooli arheoloogiakabineti juht Heiki Valk kaevamisega kiirustamist. Oktoobritorm oli välja juuritud 23 suurt puud.

Arheoloogid leidsid hulgaliselt käsitsi tehtud savinõude kilde, mis näitab, et enam kui tuhat aastat tagasi kees linnamäel elu. Siis voolas selle nõlva all Orajõgi, mis murdis hiljem uude sängi.

Kahe puu juured olid üles tõstnud musta nõgist mulda ja läbipõlenud koldekive. Kolde põhi küündis ligi 70 sentimeetri sügavusele, ümber kolde oli tume kultuurikiht: seal on olnud osalt maasse süvendatud eluhoone.

Linnuseõu oli omal ajal väga suur – üle 4000 ruutmeetri. Vanimad leiud – tekstiilkeramikakillud – on üle 1500 aasta vanad. Linnusevall on rajatud hiljem. «Arvan, et 1223. aasta ülestõusu ajal on vana linnust hakatud uuesti üles ehitama,» pakkus Valk. «Looduslikult nõrgemini kaits-

Lagedaks raiutud Rosma linnamägi

tud kohtades on linnusevalli pinnast kokku aetud, et saada kõrgemat ja järsemat nõlva. Ilmselt kui Otepääl otsustati alistuda, on siin asi katki jäänud.»

Metallesemed pihta pandud

«Ligi 70 ruutmeetri suuruselt uurimisalalt leidsime vaid ühe noa, mis oli puujuure all,» nentis Valk. «Me ei leidnud ühtegi metallitükikest isegi kõige viimasest ajast, kuigi linnamägi oli puhkeala ja rahvast käis siin palju. Metallidetektorite-

Heiki Valk,
Tartu Ülikooli
arheoloogiakabineti juht

«Metallidetektoritega röövotsijad on teinud palju kahju. Näidispoomist oleks vaja, see tõmbaks ehk mõnegi mehe tagasi!»

ga röövotsijad on teinud palju kahju. Näidispoomist oleks vaja, see tõmbaks ehk mõnegi mehe tagasi!»

See tähendab, et tähelepanelike kodanike ja politsei abiga tuleks lõpuks mõni kurjategija tabada ja teda karistada. Detektoriga võib metalli otsida siis, kui selleks on muinsuskaitseameti luba, ja lisaks tuleb sellest ette teada anda. Kaitse all olevatel muististel on hobiotsimine keelatud.

Lisaks rüüstas lageraie

Rosma linnamägi püsis 800 aastat puutumatusena. «Vae- sel Liivimaal on kogu aeg mets kasvanud, maa on künnist segamata,» tähendas Heiki Valk. Eelmise aasta juunis lubas aga maaomanik mäe metsafirmal paljaks raiuda.

Et langetustraktor mäele pääseks, lükati linnusevallis olev peavärav laiemaks. «Tõenäoliselt on seal väravakäigu puitkonstruktsiooni jäänuseid, mis on varingu- või erosiooni-ohus,» seletas Valk. Ka seal on arheoloogidel kavas päästeuuringud teha.

ROSMA LINNAMÄGI

- Pindala: 4000 ruutmeetrit
- Vanimad leiud: 2.–5. sajand
- Elu linnusel: 7.–10. sajand
- Linnusevall ja kaev: 1223. aasta ülestõusu ajal

ALLIKAS: HEIKI VALK

«Enne raiet oli Rosma linnamägi kahtlemata Põlva maakonna kõige esinduslikum arheoloogiamälestis,» nentis Valk. «Ühtlasi üks kõige ilusmaid ja esinduslikumaid muistiseid kogu Lõuna-Eestis. Nüüd enam ei ole.»

Üle Rosma linnamäe lookeleb matkarada, enne raiet oli see kohalike seas armastatud jalutamiskoht. Ootamatu lageraie šokeeris peale arheoloogide ka kohalikke inimesi.

Rosma külaseltsi koondunud kohalikud olu- valmis linnamäe ära ostma, et seda raiumisest päästa. Ise külas elav metsaomanik seda aga müügi-ks ei pakkunud ega andnud ka raieplaanist teada.

«Väga kahju, et muinsuskaitseeadus ei kaitse arheoloogiamälestiste keskkonnaliselt väärtusi ja muinsuskaitseamet piirdub vaid kultuurikihi kaitsmisega,» sõnas Valk. «Muististel, millel on sajandeid kasvanud mets – olgu need siis linnamäed või kääpad –, ei tohiks lubada lageraie ega rasketehnika kasutamist. Raielangi kõrval on väga tõenäoline, et torm tõmbab puid juurtega üles ja lõhub muistiseid, nagu nüüd Rosmal juhtus.»

Kohtumised karudega on Lõuna-Eestis sagenenud

JAAN RAPP
jaan.rapp@lounapostimees.ee

Viimastel kuudel on Lõuna-Eestist tulnud ridamisi teateid kohtumistest karudega, mitmel pool on loomad jäänud raja-kaamera vaatevälja.

Ühes Tõrva vallas asuvas metssigade söödakohas käis neljaliikmeline karupe- re aprilli lõpus kolmel ööl järjest. Mesikäppade külas- käikudest saadi aimu, kuna metsloomade tegevust jääd- vustab seal metsakaamera.

«Eelmise aasta pojad on nad,» täpsustas Tiia Kiusalaas, kelle Helme jahiseltsi kuuluvale abikaasale kaamera kuulub. Maikuu saabudes karupere visiidid lakkasid. «Viimasel ajal käib söödakohal ainult seakari,» kinnitas Kiusalaas sel nädalal.

Maiustas soolaga

Mõni nädal varem jäi aga karu Vastseliina jahiseltsi kuuluva Raul Viilo rajakaamera ette. Veidi üllatuslikult ei nuumanud loom end sugugi millegi magusaga, vaid limpsis suurt soolatükki, mille kütid loomade söö- daplatsile üles olid pannud.

Sagenenud kohtumised karudega ja nende varasemast tihedam kaamerapildile jäämine ei tähenda tingimata, et karude arvukus Eestis järsult suurenenud oleks. «Karusid on ehk natuke rohkem kui veel viis aastat tagasi, aga nende nägemise sagedus sellest otse ei sõltu. Pigem on selle taga raja-kaamerad ja inimeste senisest sagedasem loodusse liikumine,» ütles keskkonnameti jahinduse ja vee-elustiku büroo juhataja Aimar Rakko.

Pikalt maganud ja söömata olnud looma üks esimesi ülesandeid on Rakko sõnul seedimise taastamine ehk niimetatud karupunni eemaldamine seedetrakti lõpuosast.

«Selleks sööb pruunkaru talvituspaiga läheduses peamiselt oksa, taimevõrseid, näiteks naadilehti, aga ka sipelgamune. Võimalusel sirutatakse käpp mesitarudes oleva valgurikka mesilashaude järele. Paraku võib mõne karu jaoks mesitarudest söögi- poolise hankimine harjumuseks muutuda. Eriti al- tid on selleks kahe- kolmeaastased isendid, kes äsja

ema juurest iseseisvale elule suundunud.»

Kui reeglina kardab karu inimest kindlasti rohkem kui inimene karu, siis eeskätt just nooremate seas leidub aeg-ajal ka neid, kes inimese lähedust miskiks ei pea. Nii satuvadki noored karud majapidamiste kõrval olevatele maasikapõldudele või kõrvalhoonetesse.

Karupoegi nunnutada ei tasu

Samavõrd tõenäoline on Rakko sõnul inimesel sattuda karude tagahoovi. Metsas vaikselt jalutades võib kevadisel ajal kokku sattuda mängivate karupoegadega. Taoline olukord on inimesele väga ohtlik, sest läheduses viibiv karuema võib poegade kaitseks inimest rünnata. Sellises olukorras tuleb tulnud teed pidi vaikselt taga- neda.

Jahimehed rõhutavad, et karuga kokkusattumisel tuleb jääda rahulikuks. Et seda kohtumist üldsegi vältida, võiks aga aeg-ajalt häält teha või millegagi kolistada. Siis teab erksa kuulmisega loom inimesega kohtumise- st hoiduda.

Karu hoiatab enne rünnakut, tõustes tagajalgadele ja urisedes valjuhäälselt.

Kas siis, kui leitakse karu murtud uluk, tuleb eemalduda. Tavaliselt on mõmmik kuskil läheduses ja valvab saaki. Saak on peidetud kas sambla või okstega.

Hädaolukorras võib abi olla tasasest jutust

Karu hoiatab enne rünnakut, tõustes tagajalgadele ja urisedes valjuhäälselt. Inimesel tuleb sel puhul aeglaselt taganeda ja vestelda mesikäpaga rahulikult toonil. Karule ei tohi silma vaadata, loomadele tähendab see kutsu- set võitlusele. Ei tohi ka puu otsa ronida, selles on karu inimesest osavam ja kiirem.

Kui karu ikkagi rünnab, tuleb pikali heita, kätega pead ja kaela kaitsta ning teeselda surnut. Jooksma ei ole mõtet hakata. Mõmmik on igal juhul kiirem.

Karu Võrumaal soola mekkimas.

RAUL VIILO

KEEDUVORSTI NIMI	ALUMIINIUM	MERELIND	KESTELJOOKSUL	TOIMIMA	MEDIUM	MEELDIV, MÖNUS	JAAPANI RAHA	MÕISTUS (VENE K)	MEIE AJA-ARVAMISE JÄRGI	TAIPAMA
PÕLISMETS				PUNASE MEREVETIKA TÖÖTLEJA EESTIS						
PUIESTEE					KOLMANDA ISIKU MITM VORM KURRUKE					
SIIMENS	TSENT-RAALINE KÕHT TAEVA POOLE							KÜLLAP RÕMAAN TEADUS-ULME VALLAST		
TSENTNER		J. TUULUKU NOVELL SÜNNIPÄEVALAPS							MEETER KEHA- VÕI VAIMUVIGA	
KÄEGA LÖÖV HÄÄLITSUS			...PIDURID SEAL RÄNDAS ALICE				SANUS PER AQUAM KITSAS PRAGU			
HELK						LEHMA TERE			MAITSMA	EESTI TEADUS-INFO-SÜSTEEM
LÕIGE, OSA						PAGUN				E. TELEAJA-KIRJANIK (IN+N)
										MIKA RAAMAT (PIIBLIS)
										NATUKESE AJA EEST
										PISIKE KAHJUUR-LIBLIKAS
ARE ... (SPORDI-AJA-KIRJANIK)				LOOMINGU RAAMATUKOGU KÜSISÖNA			EESPOOLNE PRANTSUSE KIRJANIK			
EKSKURSIONIJUHT			JÕGI PRANTSUSMAAL TÄRKLISE-RABA				KOREA AUTOMARK MEHENIMI			NEON MITME-OSALINE HELITEOS
MILLI-	LEHTPUU-METS NAISENIMI					TASKUTEGA, NEETIDEGA PÜKSID SILTUS				
KOGETUST SAADUD SEISUND					MUST JÄÄKAINE KAKSIK-KONSONANT			JÄÄ-KUHJATIS VANUSE		
MÄGINE AASIA RIIK			R. STRAUSSI OOPER JOOD					KAEBELAUL T NAABER		
AEGLASELT						TUGEVDÄV NUPUKE				Nuti ristsõnade soodne tellimine: 617 7717

RMK uuendab teid ja maju

Riigimetsa majandamise keskuse (RMK) matkarajad ja külastusobjektid on saavutanud eriolukorras kõrge külastuskoormuse. Seetõttu loob RMK 23 hooajalist töökohta maastiku kauni ilme säilitamiseks, remonditööde tegemiseks ja objektide hooldamiseks.

Lisaks otsustas RMK suurendada külastustaristu projekteerimis- ja ehitustööd. Esialgsete arvestuste kohaselt

saab seeläbi tööd veel vähemalt 70 inimest. Lisanduvat töömahu arvelt remonditakse täiendavalt külastusobjekte, mida esialgu selleks aastaks polnud plaanitud. Tööd tehakse kõikjal Eestis, näiteks konserveeritakse Suure-Taevaskoja silda Põlvamaal ja Sangaste metsapargi objekte Valgamaal.

Täiendavatele töödele lisanduvad 2020. aastaks juba varem kavandatud tööd 1,7 miljoni euro ulatuses. **LEPM**

Rebasmäe onn RMK Räpina-Väraska puhkealal sai uue katuse. RMK

Ilm tuleb soe

Ilmateenistus lubab nädelavahetusel sooja, vähesed sademetega ilma. Reede öösel langeb temperatuur -1 kuni +3 kraadini. Päeval pöördub tuul edelasse ja lõunasse ning tugevneb. Sadu oodata pole. Sooja on 11-14 kraadi.

Laupäeva öö on õhuke pilvekihiga ja sajuta. Temperatuur on 2-7 plusskraadi. Päevaks lisandub pilvi ja saju-

hood jõuavad Lääne-Eestisse ning õhtuks ka Peipsi äärde. Puhub võrdlemisi tugev edela- ja läänetuul. Temperatuur tõuseb 11-16 kraadini.

Pühapäeval liigub üle Eesti hoogsajupilvi. Tuul on öösel mõõdukas ja lõunakaarest, päeval tugevneb edelatuul. Temperatuur on öösel 0 kuni +6 kraadi, päeval 14-18 kraadi ümber. **LEPM**

RISTSÕNAMÄNG

Eelmise ristsõnamängu vastajate hulgast võitis Lõuna-Eesti Postimehe kruusi loosi tahtel **MAIRE KÄRSON**. Auhinna saab kätte kahe nädala jooksul. Võitjaga võetakse ühendust. Täna ristsõna õigesti lahendanute

vahel loositakse välja **LÕUNA-EESTI POSTIMEHE KRUUS**. Vastused koos oma telefoninumbri saata hiljemalt **12. MAIKS** aadressil Valga, Kesk 10 või e-postiga aja-leht@lounapostimees.ee.

Eelmise ristsõna vastus: **KAMALUGA KULDMUNE.**

REKLAAM

Lõunaestlased saavad abivahendid koju tellida

Abivahendikeskuse Invaru esindus Tartus on eriolukorra ajal avatud, kuid abivahendeid saab ka kulleriga koju tellida, et kaitsta eakaid ja nõrga immuunsüsteemiga inimesi leviva viiruse eest.

Umbes 80% abivahendikeskuse Invaru külastajatest moodustavad leviva koroonaviiruse peamise riskigrupi ehk eakad ja nõrga immuunsüsteemiga inimesed. Igakuiselt eluks vajalike abivahendite kättesaamiseks külastab Invaru esindusi tavapäraselt üle Eesti enam kui 10 000 abivajajat kuus, kuna tavalukorras vajab ostu vormistamine põhjalikku dokumenteerimist, mille osas eriolukorra raames erand tehti.

"Alustasime esialgu riikliku soodustusega inko- ja nahahooldustoodete kojutoomise võimaluse pakumist. Kuna palju huvi on tuntud ka teiste abivahendite tellimise vastu, laiendasime kullerteenuse toodete valikut ning edaspidi saab kojukandega osta ka erinevaid olme-, treening- ja liikumisabivahendeid," selgitas Invaru teenindusjuht Kadri Tiido.

Tellida saab e-posti ja telefoni teel

Tulenevalt Sotsiaalkindlustusameti loast on riikliku soodustusega võimalik koju tellida naha-

hooldustooted ja inktarbid nagu mähkmed, aluslinad, fikseerivad püksid, kateetrid, uriinikotid, ühekordsed söögipõlled, pesukindad, niisked salvrätid ja juustepesumütsid.

Lisaks saab tellida kulleriga koju ilma riikliku soodustuse abivahendeid nagu kargud ja kepid, söömiseks, riietumiseks ja võimlemiseks mõeldud abivahendid ning imikute hooldamiseks mõeldud vahendid. "Lisaks eakatele ja madala immuunsüsteemiga inimestele soovime kaitsta ka emasid ja vast-sündinuid, kel on tänases olukorras turvalisem kasutada kullerteenust," lisas Tiido koju tellitavate abivahendite laiendamise eeliseid.

Riikliku soodustuse saamiseks tuleb abivahendikaart esitada pärast eriolukorra lõppemist

"Riikliku soodustusega tellimise puhul on oluline meeles pidada, et kulleri vahendusel riikliku soodustusega abivahendeid soetades jääb esialgu täitmata isikliku abivahendite kaart. Tellimuse teinud inimene peab kindlasti 30 päeva jooksul pä-

rast eriolukorra lõppemist esitama Invaru esinduses isikliku abivahendite kaardi, et teha sissekanne soodustehingu kohta. Kui isikliku abivahendite kaart jääb 30 päeva jooksul pärast eriolukorra lõppemist esitamata, peab abivahendikeskus paraku hiljem ostu kohta täisarve vormistama," paneb Tiido südamele.

"Seni on nii meie klienditelefoni kui e-postile laekunud küsimustest suur osa seotud sellega, kuidas toimub abivahendite eest tasumine. Arve saadame edasi e-posti teel ja seda saab tasuda nii abivajaja kui ka tema lähedane või ka piirkonna sotsiaaltöötaja pangauelkande abil, misjärel anname saadetise üle pakikullerile," tõi Kadri Tiido välja.

Abivahendite tellimusi saavad lõunaestlased esitada telefonitsi numbril 605 4180 või e-kirja teel aadressil tellimus@invaru.ee.

E-kirja teel tellides tuleb tellimuses kindlasti ära märkida tellija andmed ja ka abivahendite kasutaja andmed, kui need on erinevad. Samuti tuleb võimalikult täpselt kirja panna soovitud tooted ja nende kogused.

Abivahendite remont ja transport toimub tavapäraselt ning selleks saab Invaruga ühendust võtta telefonil 602 5400, E-R kell 9.00–17.00.

TARTU ESINDUS ON AVATUD

Narva mnt 27a

E-R 10.00 - 18.00, L 10.00 - 14.00

KULLERIGA SAAB TELLIDA:

- mähkmed
- aluslinad
- fikseerivad püksid
- kateetrid
- uriinikotid
- põlled
- pesukindad
- niisked salvrätikud
- juustepesumütsid
- nahahooldustooted

INKO- JA NAHAHOOLDUSTOOTED SAAB KA KULLERIGA KOJU TELLIDA!

TELLIMINE TELEFONI VÕI E-KIRJA TEEL:

Esitada tellimus telefonil **605 4180** või e-kirja teel tellimus@invaru.ee. **Pea meeles!** E-kirja teel tellides märki tellimuses kindlasti ära:

- **telli** ees- ja perekonnanimi, aadress ning telefoninumber, kui tellija andmed erinevad abivajaja andmetest
- **abivahendite kasutaja** ees- ja perekonnanimi, aadress ja telefon
- võimalikult täpselt **tooted**, mida soovite ja **kogused**

Telefoni teel tellides küsib kõik vajalikud andmed klienditeenindaja.

Kohaletoometamise tasu 6 eurot

Lisainfot küsi telefonilt 605 4180 E-R 9.00-17.00

Auto- ja rattakaupade keskus

TARTU, Turu 37a
tel: 7300 888, www.fixus24.ee

Kuulutuste tellimine internetist
kuulutus.ajaleht.ee ja
kuulutus.postimees.ee.

Kuulutusi saab tellida ka
E-R kella 9-17
telefonil 766 1960.

OSTAME KASVAVAT METSA,
METSAKINNISTUID JA METSAMATERJALI
PAKUME METSAOMANIKU NÕUSTAMIST,
VEO- JA RAIETEENUST

Tel 5865 0856, 782 1736
Taavi.Palo@lemeks.ee

Lähemalt meist: www.lemexsmets.ee

 LEMEKS MEYS

Valgamaa Naiste
Tugikeskus

Vägivallast on väljapääs.
Aitame Sul seda leida.

TURVAKODUTEENUS
JUHTUMIPÕHINE NÕUSTAMINE
PSÜHHOLOOGILINE NÕUSTAMINE
ÕIGUSABI

Teenused on tasuta.
Ööpäevaringne telefon
5303 2544

www.valganaistevarjupaik.ee
valgamaanaistetugikeskus@gmail.com

Autovõtmed Koduvõtmed Puutevõtmed

Postkastid Lukukomplektid Tarvikud

Lukkude avamine
Lukkude paigaldus
Võtmete valmistamine
Lukkude remont ja hooldus
Lukusüsteemide projekteerimine
Autovõtmete valmistamine, signalisatsioonipultide remont
Fono- ja läbipääsusüsteemide paigaldus, remont ja hooldus

Kooli 6, Võru (Kagukeskus)
Tel: 58 666 603

www.lukukaubad.ee
info@lukukaubad.ee

Betooni müük, transport
ja pumpamine
Betoonelementide
valmistamine

Tehnika 10, Parksepa, Võrumaa. Tel 505 6309
E-post: info@vbetoon.ee
<https://vbetoon.ee/>

SIGNE MÄNDMETS LILLED FIE

Kodune sortimendirohke
püsikute müügiplats

Avatud: mai - oktoober
Ette helistada tel 5373 7701
Põlvamaa, Peri küla, Mõisa tee 8
E-pood: www.signelilled.ee

Pakkumisel ka värsked marjad,
puu- ja juurviljad Signe aiast

Aiasaaduste saadavust
saab jälgida FB Signe lilled lehel

- Katuste survepuhastus ja värvimine
- Tänavakivide ja terrasside survepuhastus
- Fassaadide ja betoonpindade survepuhastus

Tänapäevaste seadmete abil teeme puhtaks
ja anname vanale uueväärse välimuse.

Info@survepuhastus24.ee • tel 516 9500
www.survepuhastus24.ee

Võru Vallavalitsus kuulutab välja avaliku konkursi
FINANTSOSAKONNA JUHATAJA ASENDAJA
(ajutiselt äraoleva ametniku) leidmiseks

Nõuded kandidaadile, ametijuhend ja konkursi täpsemad tingimused on leitavad Võru Vallavalitsuse veebilehelt www.voruvall.ee.

Ametisse asumise aeg: esimesel võimalusel.

Kandidaatidel esitada järgmised dokumendid:

- CV ja motivatsioonikiri
- haridust tõendava dokumendi koopia
- muud dokumendid, mida kandidaat peab oluliseks

Dokumendid palume esitada digiallkirjastatult **15. maiks 2020** e-posti aadressil vald@voruvall.ee või kirjalikult Võru Vallavalitsuse aadressil Võrumõisa tee 4a, Võru linn, 65605 Võru maakond märgusõnaga „Finantsosakonna juhataja asendaja konkurs“.

Lisainfo Võru Vallavalitsuse veebilehelt www.voruvall.ee.

KINDEL JA TURVALINE KATUS
EESTI KATUSEMEISTRILT EESTI KODULE

Möödame, toodame, paigaldame ja vastutame

25
aastat
kogemust

Toode
VÕTMED KÄTTE PLEKITÖÖD

www.toode.ee

VÕRU
Oja 1, III korrus
aivar@toode.ee
tel 510 1854

PÕLVA
J. Käisi 1a
polva@toode.ee
tel 516 8543

Euroopa päev 2020

**Euroopa päeval,
9. mail**

oleme kõigi eurooplastega koos!

Vaata „Eesti mäng. Euroopa eri“ ETV kanalil.
Start 24. aprillil, finaali 9. mail.

Hangi teadmisi ja võida auhindu virtuaalses reismängus
„Minu Euroopa“. Pane end proovile euroopapaev.ee.

Võru Kreutzwaldi Kool
otsib alates 2020/2021. õppeaastast
oma kollektiivi:

- väikeklassi õpetajat
- klassiõpetajat
(lapsepuhkusel viibiva õpetaja asendus)
- klassiõpetajat (osaline koormus)
- töö- ja tehnoloogiaõpetuse
õpetajat

Kirjalik avaldus, CV, motivatsioonikiri ja
haridust tõendavate dokumentide koopiaid
palume saata hiljemalt **31. maiks 2020**
e-posti aadressil taavi.karu@vkrk.edu.ee

Lisainfo tel 551 6166, Taavi Karu.